

Päivi Ruokojärvi ja Panu Rantakokko

14.02.2023

Ympäristöministeriö
Henna Rinne

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönnä HELCOMin Itämeren suojelun toimintaohjelman (BSAP) kansallinen toimeenpanosuunnitelma 01.02.2023 VN/2501/2023

Lausunto HELCOMin Itämeren suojelun toimintaohjelman kansallisesta toimeenpanosuunnitelmasta

Ympäristöministeriö on pyytänyt THL:ltä lausuntoa HELCOMin Itämeren suojelun toimintaohjelman (BSAP) kansallisesta toimeenpanosuunnitelmasta, joka on valmisteltu Itämeren suojelun toimintaohjelman tehokkaan toimeenpanon varmistamiseksi.

Toimenpiteet on luokiteltu pääosa-alueisiin, joita ovat 1) luonnon monimuotoisuus, 2) rehevöityminen, 3) haitalliset aineet ja roskat ja 4) ihmistoiminta merellä.

THL haluaa lausunnossaan tuoda esille muutaman tärkeäksi toteamansa havainnon erityisesti kohtaan 3) haitalliset aineet liittyen:

Elohopeapäästöihin on kiinnitetty hyvin huomiota useammassa Teeman Vanhat saasteet -kohdassa HL16 -20. Elohopeapäästöt ovat suurelta osin jo säänneltyjä, joten kiinnittäisimme lisähuomiota uusiin huolta-aiheuttaviin päästöihin seuraavasti:

Teemaan **Uudet huolta-aiheuttavat saasteet** -kohtaan haluamme painottaa perfluorattujen alkylyyhdisteiden (PFAS) päästöjen ja erityisesti ympäristöön päätyneiden PFAS-yhdisteiden pysyvien hajoamistuotteiden (ns. ultralyhytketjuiset PFAS:t) seuranta. Vaikka PFAS-aineiden rajoittamista on ehdotettu REACH-rajoitusehdotuksessa, rajoitusehdotuksen käsittelystä kuluu käytännön rajoitustoimiin huomattavan pitkä aika siitä huolimatta, että rajoitusehdotukset päätettäisiin toteuttaa. Lisäksi PFAS-aineet ovat tunnetusti lähes hajoamattomia, joten niitä tulee rajoitustoimista huolimatta löytymään luonnosta vielä pitkään. Päästöjen leviämistä on syytä seurata tarkemmin.

Kohta **HL21** (toimet käytön rajoittamiseksi): Ehdotamme, että joko lisätään kohtaan HL21 tai lisätään kokonaan uusi toimenpide, jossa selvitetään PFAS:n sekä lyhyen että pitkän aikavälin päästöjen kannalta tärkeimmät lähteet valuma-alueilta. Näin käytännön rajoitustoimia on jatkossa mahdollista kohdistaa tärkeimpiin PFAS-lähteisiin.

Kohta **HL28**: Ehdotamme, että ultralyhytketjuiset PFAS:t, joita eri PFAS:ien hajoamistuotteena löytyy hyvin runsaslukuisena ympäristöstä, lisätään seurannan piiriin. Tärkeimmät yhdisteet ovat trifluoretikkahappo (TFA), pentafluoripropionihappo (PFPrA) ja trifluorimetaanisulfonaatti (TFMS). Näiden seuranta seuranta ei vaadi lausuntopyyntöissä mainittuja suspect screening- ja non-target screening -menetelmiä.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Otto Helve

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 1 pages before this page
Dokumentet inneholder 1 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 1 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 1 sider før denne side

Detta dokument innehåller 1 sidor före denna sida

Markku Petteri Tervahauta

4db39d4d-f501-49ae-92aa-f3f4dafc5c85 - 2023-02-14 15:44:08 UTC +02:00
BankID / MobileID - e197e24f-a142-44ee-bded-d91e0ef29edf - FI

OTTO MATIAS HELVE

0faf78c3-d398-4463-b179-7a3859634235 - 2023-02-14 21:17:51 UTC +02:00
BankID / MobileID - 4b459bb9-e4af-4180-9b27-ac6d60c78a41 - FI

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende